PATVIRTINTA
Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto tarybos
2015 m. spalio 20 d. nutarimu (posėdžio protokolo Nr. 16)
(Kauno fakulteto tarybos 2026 m. balandžio 29 d.
nutarimo Nr. 1.5.34 E-620000-TPN1-147 redakcija)

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
DARNUS VYSTYMASIS	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): **Prof. dr. Asta Mikalauskienė** **Kitas / a (-i):**	Kauno fakulteto Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas ☐ Socialinių mokslų ir taikomosios informatikos institutas ☒

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji ☒ antroji ☐	Privalomasis dalykas ☐ Pasirenkamasis dalykas ☐ Bendrauniversitečių studijų dalykas ☒ Individualiųjų studijų dalykas ☐ Tarpkryptinis dalykas ☐

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Nuotolinė	Rudens, pavasario sem.	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Ugdyti gebėjimą analizuoti ir vertinti darnaus vystymosi procesus per tris pagrindines darnaus vystymosi projekcijas – ekonominę, socialinę bei aplinkosauginę, gebėjimą identifikuoti problemas, vertinti ir pateikti problemų sprendimo būdus, naudojantis darnaus vystymosi rodiklių sistemomis.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Gebės įvardyti skirtingus požiūrius į darnų vystymąsi, supras svarbiausias darnaus vystymosi koncepcijos sąvokas bei ekonomikos augimo ir darnaus vystymosi (ne)suderinamumo principus.	Probleminis dėstymas, demonstravimas, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija), tiriamieji metodai (informacijos paieška, savarankiško rašto darbo rengimas).	Tarpinis atsiskaitymas (apklausa raštu), egzaminas (apklausa raštu), temos atskleidimo vertinimas, savarankiško rašto darbo vertinimas.
Supras darnaus vystymosi rodiklių esmę bei jų kūrimo būtinybę ir galimybes nacionaliniu bei tarptautiniu mastu, atsižvelgdami į pageidautinas darnaus vystymosi rodiklių savybes.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija), tiriamieji metodai (informacijos paieška, savarankiško rašto darbo rengimas).	Tarpinis atsiskaitymas (apklausa raštu), egzaminas (apklausa raštu), temos atskleidimo vertinimas, savarankiško rašto darbo vertinimas.

Gebės įvertinti pagrindinius darnios gamybos principus ir jų įgyvendinimo galimybes, analizuodami ekologinį bei socialinį gamybos veiksmingumą. Gebės nustatyti pagrindinius darnaus vartojimo principus bei identifikuoti vartotojų elgseną darnaus vartojimo kontekste bei socialines vartojimo problemas.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija), tiriamieji metodai (informacijos paieška, savarankiško rašto darbo rengimas).	Tarpinis atsiskaitymas (apklausa raštu), egzaminas (apklausa raštu), temos atskleidimo vertinimas, savarankiško rašto darbo vertinimas.
Gebės vertinti su ekonomikos plėtra susijusias socialines bei ekologines problemas, pagrindines šiuolaikinės ekonomikos plėtros problemas bei jų atsiradimo priežastis, nagrinėti šiuolaikines ekonomines problemas darnaus vystymosi kontekste.	Probleminis dėstymas, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija), tiriamieji metodai (informacijos paieška, savarankiško rašto darbo rengimas).	Tarpinis atsiskaitymas (apklausa raštu), egzaminas (apklausa raštu), temos atskleidimo vertinimas, savarankiško rašto darbo vertinimas.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
Įvadinė paskaita. Supažindinimas su kursu.	1						**1**		
Darnaus vystymosi raida ir sąvokos. Darnaus vystymosi koncepcijos prielaidos ir ištakos. Augimas ir vystymasis. Sąlyginis ir absoliutus darnumas. Poreikiai ir jų tenkinimo galimybės.	4		2				**6**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo.
Darnaus vystymosi elementai ir jų tarpusavio sąveika. Aplinkos ir ekonomikos sąveika. Aplinkos ir visuomenės sąveika. Visuomenės ir ekonomikos sąveika.	4		2				**6**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Darnaus vystymosi rodikliai. Rodiklių parinkimo procesas. Pageidautinos darnaus vystymosi rodiklių savybės. Kompleksiniai darnaus vystymosi rodikliai.	3		2				**5**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo.
Darnaus vystymosi rodiklių sistemos.	2		1				**3**	**5**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir

									rekomenduojamos literatūros sąrašo.
Darni gamyba. Pagrindiniai darnios gamybos principai ir jų įgyvendinimo galimybės. Ekologinis gamybos veiksmingumas. Gamybos socialinis veiksmingumas.	2		1				**3**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Pasiruošimas tarpiniam atsiskaitymui								**12**	Paskaitų medžiagos analizė. Savarankiškas privalomosios ir papildomosios literatūros studijavimas.
Darnus vartojimas. Vartojimo poveikis aplinkai. Socialinės vartojimo problemos. Vartotojų elgsena. Aplinkai palankių vartotojų nuostatų ugdymas. Ekologinio gamybos ir paslaugų veiksmingumo skatinimas.	4		2				**6**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Darnus vystymasis ir nelygybė tarp šalių. Skirtingo šalių išsivystymo lygio priežastys. Nelygybės tarp šalių atsiradimo koncepcija. Darnaus vystymosi prasmė labiau išsivysčiusiose ir mažiau išsivysčiusiose šalyse.	4		2				**6**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Skurdas ir socialinė atskirtis. Socialinis darnaus vystymosi aspektas: skurdas ir socialinė atskirtis. Skurdo ir socialinės atskirties koncepcija. Skurdo koncepcijos ir skurdo ribų apskaičiavimo metodai. Absoliutaus ir santykinio skurdo sąvokos.	4		2				**6**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Globalūs pokyčiai. Socialinis darnaus vystymosi aspektas: švietimas ir mokslas. Globalūs ekonomikos pokyčiai ir mokslioji organizacija. Mokymosi ir kompetencijos plėtra.	2		1				**3**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir

									rekomenduojamos literatūros sąrašo. Pristatymo bei rašto darbo rengimas, diskusinių klausimų rengimas.
Kultūrinė pertvarka. Socialinis darnaus vystymosi aspektas: kultūros savitumo išsaugojimas.	2		1				**3**	**6**	Paskaitų medžiagos analizė. Literatūra pasirinktinai iš privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašo.
Savarankiškas informacijos sisteminimas ir ruošimasis egzaminui								**11**	Paskaitų medžiagos analizė. Savarankiškas privalomosios ir papildomosios literatūros studijavimas.
Iš viso	32		16				**48**	**82**	
Pastaba: ne daugiau kaip 4 kontaktinio darbo val. gali būti pakeičiamos socialinių partnerių kviestinėmis paskaitomis arba edukacinėmis išvykomis pas socialinius partnerius.									

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas (apklausa raštu)	30	9 – 10 sav.	Apklausą raštu sudaro 20 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų, kiekvienas kurių įvertintas 0,5 balo. Atvirieji klausimai vertinami taip: **0,5:** Puikios ir geros žinios bei gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. **0,25:** Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų, žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. **0:** Netenkinami minimalūs reikalavimai. Uždarieji klausimai turi keletą atsakymo variantų, iš kurių vienas yra teisingas. Pažymėjus teisingą atsakymą, vertinama 0,5 balo, neteisingai – 0 balų. *Galutinis vertinimas: už atsakymus gautų balų suma x 30 / 100 = apklausos raštu kaupiamasis balas.*
Savarankiškas rašto darbas	20	Iki semestro pabaigos	Savarankiško rašto darbo ataskaitoje atsispindi visas per kursą savarankiškai atliktas studento darbas. Vertinami šie darbo aspektai: Darbo struktūra ir apimtis: rašto darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas yra tinkamos apimties (3 balai); Analizė ir išvados: analizė labai išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga (4 balai); jei analizė atlikta, bet nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami. Rašto darbo stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai elgiamasi su šaltiniais ir citatomis; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus (3 balai). *Galutinis vertinimas: už savarankišką rašto darbą gautas balas x 20 / 100 = savarankiško darbo kaupiamasis balas*

Pristatymas	20	Semestro metu, pagal studento pasirinktą datą	Vertinami šie pristatymo aspektai: ➢ Nuoseklus, aiškus ir logiškas atlikto darbo išdėstymas vaizdinių priemonių pagalba (2 balai); ➢ Gebėjimas sudominti auditoriją pristatoma tema (2 balai); ➢ Diskusinių klausimų kėlimas, interpretavimas, gebėjimas atsakyti į auditorijos klausimus, įtraukti kolegas į diskusiją (3 balai); ➢ Tinkamas pristatymo išdėstymas laike (2 balai); ➢ Laikymasis nustatyto atsiskaitymų grafiko (1 balas). Pristatymui skiriama ne mažiau 30 min. Savarankiško darbo pristatymo medžiaga (Power Point) talpinama į VMA aplinką. *Galutinis vertinimas: už pristatymą gautas balas x 20 / 100 = savarankiško darbo kaupiamasis balas*
Egzaminas	30	Sesijos metu	Apklausą raštu sudaro 20 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų, kiekvienas kurių įvertintas 0,5 balo. Atvirieji klausimai vertinami taip: **0,5:** Puikios ir geros žinios bei gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. **0,25:** Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų, žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. **0:** Netenkinami minimalūs reikalavimai. Uždarieji klausimai turi keletą atsakymo variantų, iš kurių vienas yra teisingas. Pažymėjus teisingą atsakymą, vertinama 0,5 balo, neteisingai – 0 balų. *Galutinis vertinimas: už atsakymus gautų balų suma x 30 / 100 = apklausos raštu kaupiamasis balas.*

DĖL DALYKO LAIKYMO EKSTERNU

Pažymėti ☒					**Jei leidžiama, pateikti sąlygas**
Neleidžiama	☒	**Leidžiama**	☐		

DĖL GENERATYVINIO DIRBTINIO INTELEKTO (GDI) ĮRANKIŲ („CHATGPT“ AR KT.) NAUDOJIMO STUDIJUOJANT DALYKĄ:

Pažymėti ☒				**Jei leidžiama, pateikti sąlygas, kt.**
Neleidžiama	☐	**Leidžiama**	☒	GDI galima naudoti tik dėstytojai nurodžius, kad vieną ar kitą užduotį galima rengti naudojant GDI, kitu atveju, **nevertinama**. Jei užduotims atlikti leidžiama naudotis GDI įrankiais, griežtai laikytinasi citavimo reikalavimų, numatytų Dirbtinio intelekto naudojimo Vilniaus universitete gairėse

DĖL STUDIJŲ REZULTATŲ PASIEKIMO PAŽANGOS

Studentui, (1) nuosekliai semestro laikotarpiu per praktinius užsiėmimus (seminarus, pratybas, kt.) nedemonstruojančiam numatytų dalyko (modulio) studijų rezultatų pasiekimo pažangos ir (2) neįvykdžiusiam visų tarpinių atsiskaitymų reikalavimų ir užduočių dalyko apraše numatytu laiku, **neleidžiama** dalyvauti egzaminų sesijoje.

Autorius (-iai)	**Leidimo metai**	**Pavadinimas**	**Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas**	**Leidykla ar internetinė nuoroda**
Privaloma literatūra				
Mikalauskienė Asta, Štreimikienė Dalia	2018	Darnumo vertinimas		Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla
Eglė Staniškienė (atsakingoji	2022	Darnus vystymasis		Vilniaus universiteto leidykla

redaktorė), Aistė Balžekienė, Paulina Budrytė				
Mikalauskienė, Asta; Štreimikienė, Dalia; Mikalauskas, Ignas	2026	Climate Change and Responsible Consumption: From Crisis to Conscious Consumer Choices		Cham : Springer
Papildoma literatūra				
Štreimikienė, Dalia; Mikalauskienė, Asta; Čiegis, Remigijus	2019	Sustainable development, leadership, and innovations		Boca Raton : CRC Press Francis &Tailor Group
Štreimikienė, Dalia; Mikalauskienė, Asta	2021	Climate change and sustainable development mitigation and adaptation.		Boca Raton : Taylor & Francis Group
Štreimikienė, Dalia; Mikalauskienė, Asta	2021	Willingness to pay framework climate change mitigation in households		Boca Raton, FL : CRC Press, Taylor & Francis Group